

Příloha A

Obecná kritéria.

Aby mohla liturgická hudba vůbec vykonávat svou funkci znamení, musí mít určité vlastnosti formulované sv. Piem X., ke kterým se přihlásili i otcové koncilu (SSC 112). Musí být zároveň

- a) umělecká, zároveň
- b) posvátná, zároveň
- c) všeobecná.

Tuto funkci znamení vykonává hudba tím výrazněji, čím těsněji je spjata s liturgickým děním a to

- d) vroucnějším vyjádřením modlitby nebo
- e) sjednocením srdcí nebo
- f) dodáním slavnostnějšího rázu.

Přehledně: Ideálem je hudba, která má současně vlastnosti a) - c) a alespoň jednu z vlastností d) - f).

Kromě tohoto základního schématu přistupují další dvě neopominutelné podmínky:

- g) Celé shromáždění věřících může mít aktivní účast. (podle SSC 28 a 30).
- h) Hodnotný text tj. text z Písma či liturgických textů.

Rozbor jednotlivých kritérií.

ad a) Nad oprávněností kritéria uměleckosti není pochyb. Obrovské problémy však vzniknou, když se toto kritérium má aplikovat v konkrétním případě. Jednomu se líbí to a jinému zas ono. Svěříme-li toto kritérium odborníkům, nebude hrozit akademizmus a odtržení od reality? Je toto kritérium vůbec objektivní? Na poslední otázku musíme se vším důrazem odpovědět kladně a můžeme se tedy oprávněně snažit o zjištění (nikoli tedy o rozhodnutí), zda konkrétní skladba umělecká je, či není.

Otázka je otázkou odbornou, musí o ní tedy rozhodnout lidé v oboru vzdělaní a znalí, není možno spolehnout se například na výzkum veřejného mínění. Uměleckost tedy nemá prakticky žádný vztah k popularitě. Určité vodítko může dát zkoumání toho, co je vlastně opakem uměleckého. Je to například dílo kýčovité nebo spotřební nebo nepovedené.

Znakem pravého umění je, že se nepodbízí, že pro jeho vnímání je nutno vyvinout nějakou duševní aktivitu, že nenabízí pouze citové uspokojení a jednoduché odpovědi, ale klade i otázky a vybízí k hledání něčeho, co je samotné přesahuje. Pravé umění poukazuje vždy k Bohu jako k Tvůrci, i když se nejedná přímo o dílo duchovní.

Pomocným kritériem může být i možnost koncertního provedení, zejména jde-li o repertoár, který není určen pro zpěv celého shromáždění. Nelze nabízet Bohu něco, co není dobré ani pro lidi (posluchače). Také představa, že to, co nelze bez uzardění nabídnout Bohu, může nějak přispět k posvěcení věřících, je iluzorní.

Mnozí z nás, chrámových hudebníků, již většinou zažili frustrující pocit studu za uměleckou úroveň toho, co z rozhodnutí liturgů byli pověřeni při liturgii hrát a zpívat.

ad b) Kritérium posvátnosti je na rozdíl od předchozí uměleckosti dobově a kulturně podmíněné. Prakticky všechny kultury a všechna náboženství mají své představy o tom, jaká hudba je vhodná pro posvátné a jaká pro profánní užití, i když mezi jednotlivými kulturami nebo epochami není zpravidla dohoda snadná. Pro danou kulturu a epochu existuje vždy jedno pozitivně a jedno negativně vymezující hodnocení.

- 1) Interpret i posluchač by měl z hudby samotné poznat, že se nejedná o hudbu profánní ale o posvátnou, a to nezávisle na porozumění textu (neznámý jazyk nebo vokalizace)
- 2) Interpret ani posluchač nesmí mít daný žánr spojen s všeobecně známými negativními jevy (sexuální nevázanost, kriminalita, zneužití drog, modloslužba (ve smyslu klanění zbožštěným stvořeným jsoucnům) ...). Jinými slovy: Hudba nesmí být negativním znamením.

Církev se vždy snaží sledovat znamení času, i když často se jí to daří až s jistou prodlevou. Negativní kritérium posvátnosti proto vedlo v počátcích dvacátého století k reflexi negativních jevů spojených s operou zejména ve století devatenáctém a k příkrému (a dobově zajisté oprávněnému) odsouzení tzv. divadelního slohu a "vídeňských klasiků" pro oblast hudby liturgické. Tato reflexe pomalu pozbývá na počátku 21. století svou oprávněnost. Měla by však následovat reflexe nová, která zohlední současné negativní jevy a jejich znamení v hudbě.

ad c) Kritérium všeobecnosti je vlastně rozvedením pravidla b2). Žádný z účastníků bohoslužebného shromáždění nemá mít ze zde provozované hudby nepříznivý dojem. Toto kritérium je velmi obtížné splnit v dnešní době, kdy hudební vkus a cítění lidí je diverzifikováno natolik, že to nemá v dějinách lidstva obdoby.

Použijeme-li žánr jedněm vlastní, působí zpravidla nepříznivě na vyznavače žánru jiného. (Pro ilustraci: rockery dráždí folk, příznivci folku opovrhují country, není větších odpůrců Jednotného kancionálu, než jsou příznivci Mešních zpěvů a naopak.)

Řešením nemůže být eklekticismus otupující hrany svárů avšak vytvářející pro všechny snesitelný, avšak nikomu nevyhovující odvar. Univerzálním řešením nemůže být ani cílené vytváření hudebně homogenních společenství, které však může, i přes nebezpečí s tímto dělením spojená, být vhodným doplňkovým způsobem. Řešení spatřujeme v simultánním

- 1) větším uplatnění hudby, která není žádné skupině posluchačů v sekulárním světě "vlastní" a tedy v jiných nezbuzuje negativní emoce. S trochou nasázky tedy k hudbě, která je spravedlivě cizí pro všechny, nejlépe pak vlastní církvi. (Gregoriánský chorál a jím inspirovaná nová tvorba, renesanční polyfonie).
- 2) ve výchově k vyvážené toleranci, kdy z lásky k bližnímu přijmu občas hudební projevy mně cizí, nad kterými mohou existovat i oprávněné objektivní pochybnosti. Vyváženost tolerance ovšem znamená, že když jsem ochoten čas od času přijmout hudbu, která mně nevyhovuje, mám také možnost občas při liturgii uplatnit hudbu mně vlastní.
- 3) v dlouhodobém trpělivém vzdělávání všech zúčastněných stran (kněží i lidu včetně hudebníků) v provozování i chápání hudby.

ad d) Vroucnější vyjádření modlitby (SSC 112) nebo výrazná krása modlitby (KKC 1157). Text musí tedy být modlitba, o tom blíže v bodu **ad h)**. Musí být jako modlitba interpretován a vnímán. Interpreti i posluchači tedy textu musí porozumět a přijmout jej za vlastní. Porozumění textu bývá mylně ztotožňováno s textem v národním jazyce. Národní jazyk není však pro porozumění a přijetí za vlastní ani nutná, ani postačující podmínka, i když uplatnění národního jazyka velmi usnadní porozumění neznámého textu sylabických skladeb v reálném čase. Uzpůsobenou katechezí nebo i prostým používáním se všichni věřící mohou naučit porozumění často se opakujících textů (Ordinárium, Pater noster, Salve Regina, mešní odpovědi a aklamace). U méně známých českých textů, kterým vlivem hudebního zpracování a chrámové akustiky nemusí být vždy rozumět, tak i u textů v jiných jazycích, je třeba věřící vždy vhodnou formou seznámit s obsahem (resp. překladem).

Je také třeba dbát na výběr vhodných textů. Slova "Ježíšku, panáčku, já tě budu kolíbat, dudlaj dudlaj dá" mohou být s užitkem uplatněna při dětské mši pro předškoláky, těžko se však mohou

stát autentickým vyjádřením modlitby dospělého křesťana, nebo oslovit hledajícího, který se přišel podívat na půlnoční bohoslužbu.

ad e) sjednocení srdcí (SSC) nebo formulováno podle KKC jednomyslná účast shromáždění v určených chvílích. Tento bod chápeme jako nutnost prosazení jistých minimálních standardů, které by měli zpěvem bezpečně ovládat všichni věřící (v provincii) aby při společných akcích mohlo shromáždění "manifestačně zahřmít" podobně, jako při písni Narodil se Kristus Pán. Věřící by měli být vedeni svými duchovními správci i kantory k tomu, že nasazení, s kterým se zapojí do zpěvu těchto částí je mírou jejich vztahu k Bohu i bližním, a že jejich zpěv není při bohoslužbě možností, ale zpívají-li se (což by mělo být pravidlem) i povinností. To se týká v plné míře i vyznání víry. Neměl by být schvalován zvyk, že při zpěvu ordinária (at' celým shromážděním - obvyklý způsob, nebo sborem - méně frekventovaná forma) je Krédo recitováno. Mimochodem Krédo z ordinária Petra Ebena patří k tomu nejlepšímu, co u nás v období liturgické obnovy v hudbě dosud vzniklo. Tvrzení, že lidé to neumí, může být sice pravdivé, ale je to výmluva a ne omluva.

ad f) posvátným obřadům dodá slavnostní ráz. V tomto bodě spatřujeme hlavní úlohu pěveckých sborů a vynášení z pokladnice liturgické hudby starého i nového, i když je nutno poznamenat, že poměr nového a starého v pokladnici odpovídá zhruba poměru dob před (1000 let) a po (30 let) zahájení současné etapy liturgické obnovy.

ad g) Aktivní účast je Cantus firmus liturgické reformy druhého vatikána. Proto je třeba této otázce věnovat přiměřeně více místa.

Na počátku ocitujme alespoň několik zásadních míst z liturgické konstituce, která o tom hovoří:

Aby se projevil účinky liturgie mají duchovní pastýři mj. bdít nad tím, aby se věřící zúčastňovali liturgických úkonů uvědoměle, aktivně a s duchovním účinkem. SSC 11

Duchovní správcové at' usilují o ... a vnitřní i vnější aktivní účast věřících, a to úměrně jejich věku, okolnostem a způsobu života a stupni náboženské vyspělosti. SSC19

V zájmu aktivní účasti je důležité získat lid pro recitování aklamací a odpovědí a pro zpěv žalmů, antifon a písní; jde i o správné chování, gesta a držení těla. SSC30}

Kdo má mít při mši aktivní účast

Položme si nejprve otázku, na koho se tento požadavek vztahuje. Dokumenty v překladu i v originále hovoří tu o věřících, onde o lidu. Je nutno poukázat na to, že pojmy "věřící" a "lid" zdaleka nejsou ekvivalentní. Zatímco "věřící" (viz *actuosa fidelium participatio*) je obecný pojem a jednotliví věřící tvoří jeho rozsah (spadají pod něj), je pojem "lid" (viz *actuosa totius populi participatio*) pojmem kolektivním, jednotliví věřící spolu s vzájemnými vazbami a eventuálně dalšími jsoucnými konstituují jeho obsah. Mezi členy rozsahu pojmu "lid" můžeme s jistým zjednodušením řadit například farní společenství nebo liturgické shromáždění.

Vraťme se nyní k otázce, kdo má být při liturgii aktivní, věřící či lid? Liturgie je vždy činností společenství, potažmo celé církve, byť by kněz byl v kostele sám. V liturgii je tedy aktérem (ne jediným!) lid, aktivní tedy má být lid (společenství).

Jsou však v liturgii momenty, kdy je naopak nutná aktivita všech přítomných, každého za sebe. Tato místa se snadno poznají podle jinak výjimečného jednotného čísla v příslušných textech. Jde hlavně o úkon kajícínosti, kde se vyznávám Bohu já, je to má vina, má největší vina. Já pak prosím mj. i ostatní bratry a sestry, aby se za mě přimlouvali. Další takové místo je při obnově křestního slibu. Tam na otázku Věříte? odpovídá každý za sebe Věřím! Analogicky při Symbolu (Credo) vyznáváme víru celé církve a všichni najednou, ale každý za sebe. Shrňme výsledek dosavadních úvah: Až na výše vyjmenované výjimky je k aktivitě vybízen při liturgii lid, společenství.

Formy aktivní účasti

Koncilové a pokoncilní dokumenty rozeznávají vnitřní a vnější účast. Ocitujme konstituci *Musicam sacram: Věřící splní svůj liturgický úkol, když se ho účastní plně, uvědoměle a činně, jak to žádá povaha samé liturgie a jak k tomu má křesťanský lid pro přijatý křest právo a povinnost.*

Tato účast

(a) musí být především vnitřní; věřící ať svými myšlenkami sledují to, co pronášejí nebo co slyší, a ať spolupracují s Boží milostí;

(b) má být také vnější, to jest, má prozrazovat vnitřní účast gesty a postojem těla, aklamacemi, odpověďmi a zpěvem.

Věřící ať jsou také poučováni, aby naslouchali tomu, co zpívá duchovenstvo nebo zpěváci, a aby se snažili povznášet mysl k Bohu vnitřní účastí.}

Je možné a zdá se nám i účelné rozdělit aktivní účast ještě jiným způsobem, a to na **bezprostřední a delegovanou**. Bezprostřední znamená, že já jsem nositelem aktivní účasti a já jí také vykonávám. Delegovaná je taková, kde nositel aktivní účasti není ten, kdo ji vykonává, vykonavatel ji vykonává jménem nositele, je k jejímu výkonu nositelem explicitně či implicitně, povinně či dobrovolně pověřen.

příklady: Bezprostřední aktivní účast konám tehdy, jde-li o "singulární" výjimky uvedené v předchozí části (úkon kajícínosti, kredo), pokud se realizují vnější účastí. U úkonu kajícínosti se nepřipouští jiná možnost, u kredo se připouští aktivní účast delegovat např. na scholu - sbor, i když by to nemělo být obvyklé (*Protože "Věřím" je vyznání víry, je lépe, aby je zpívali všichni, anebo takovým způsobem, jaký dovoluje přiměřenou účast lidu. MS*). Určitým vodítkem pro hledání přijatelného poměru mezi bohoslužbami, kde Sanctus a Kredo zpívá všechen lid a těmi, kde je jejich zpěv svěřen jeho části - sboru (i sbor je částí lidu Božího!) může být číselný poměr mezi sborem a všemi účastníky bohoslužeb.

V ostatních případech je aktivní účast vždy delegovaná, protože jejím nositelem je lid. Kněz přednáší určité modlitby jménem lidu (povinně delegovaná), všichni zpívají či pronášejí aklamace, odpovědi jménem lidu, sbor či schola přednášejí zpěvy, které mu (jí) přísluší jménem lidu.

Je však důležité, aby vztah delegování byl skutečný. Je třeba, aby ten, kdo koná, konal za lid jako jeho součást, a ne pro lid nebo místo lidu. Je také třeba, aby všichni přítomní věřící, kteří lid konstituují, si byli vědomi toho, že konající jedná, zpívá, modlí se, čte i za ně.

Proti tomuto žádoucímu stavu jsou možné (a časté) různé prohřešky.

- Nepřevzetí pověření. Toho se dopustím například jako člen sboru, který si jen "přišel zazpívat", ale i jako prostý člen lidu, který se nepřidá ke zpěvu ordinária (viz výše ad e).
- Nepředání pověření. Toho se dopouští ten, kdo jako člen lidu nedeleguje svou aktivitu pro svůj laxní přístup. Třeba i se zalíbením naslouchá tomu, co se kněz modlí či schola zpívá, ale ostatní hovoří a zpívají jemu a ne za něj.
- Uzurpování aktivní účasti se dopustím tehdy,
 - odejmu někomu žádoucí činnou proti jeho vůli, například užitím lidové písně, kterou většina shromážděných neovládá bez řádného nácviku, nebo
 - nepředáním, nedelegováním aktivní účasti, přesto, že by to bylo v daném případě žádoucí.

Důvody proč to někdy přínosné je shrneme v následující části

Důvody pro delegování aktivní účasti

Můžeme najít celé spektrum důvodů, proč vnější aktivní účast lidu by měla být **občas a v omezené míře** delegována na skupinu či jednotlivce. Abychom se nerozdebhli do přílišné šíře, ilustrujme tento problém na úloze sboru či scholy při zpívané mši svaté. Tato úloha je v MS popsána mj. takto:

Zvláštní zmínku zaslouží pro svou liturgickou službu chór neboli chrámový sbor a schola cantorum. Jeho úkol nabyl podle předpisů posvátného sněmu o liturgické obnově také větší důležitosti a závažnosti. Jemu totiž náleží pečovat o patřičné provedení částí, jemu vlastních, podle různých druhů zpěvu, a podporovat činnou účast věřících na zpěvu.

Přesto ať pečují magistři těchto sborů a duchovní správcové, aby se lid vždycky přidružil k zpěvu, aspoň u snadnějších částí, které mu přísluší.

Jsou tedy části, které přísluší lidu a jiné, které přísluší sboru. Rozlišení, které jsou které není ostré a jednoznačné, závisí na konkrétních podmínkách dané liturgické slavnosti, jaké možnosti jsou k dispozici, jaký je význam příležitosti Základním vodítkem je rozdělení do stupňů zpívané mše (srovnej MS 28-31). Při tom, co patří do prvního stupně by věřící - nečlenové sboru - měli delegovat vnější účast jen opravdu výjimečně a nikdy ne na celý první stupeň (*Jestliže se zpěvy, kterým se říká "mešní ordinárium", zpívají mnohohlasně, může je provést podle obvyklých směrnic pěvecký sbor buď bez doprovodu nebo s nástrojovým doprovodem. Ale lid nesmí být úplně vyloučen z účasti na zpěvu.*

V jiných případech mohou být zpěvy mešního ordinária rozděleny mezi scholu cantorum a lid nebo také mezi dvě strany samotného lidu. To lze provádět tak, že se zpívají střídavě verše, anebo jiným způsobem, který by zahrnoval rozsáhlejší části příslušného textu. V těchto případech je nutno mít na zřeteli toto: Protože "Věřím" je vyznání víry, je lépe, aby je zpívali všichni, anebo takovým způsobem, jaký dovoluje přiměřenou účast lidu. Podobně je lépe, aby "Svatý" jako závěrečnou aklamaci po prefaci obvykle zpívala celá obec spolu s knězem. ... Neschvalujeme však zvyk svěřovat jenom pěveckému sboru zpívání celého "propria" a celého "ordinária", takže lid je úplně vyloučen z účasti na zpěvu.)

Druhý stupeň zahrnuje to, co je vlastní "spíše lidu" a třetí co je vlastní "spíše sboru - scholé", může však zde docházet snadno k přesunu kompetence (*Mezi zpěvy "propria" má zvláštní význam zpěv následující po čtení ve formě graduále nebo responsoriálního žalmu. Svou povahou je to součást bohoslužby slova. Proto při jeho přednášení mají všichni sedět a naslouchat, ano, pokud možno, přidat se k němu. MS*).

Nyní již přistupme k oněm výše inzerovaným důvodům:

- **praktické**
 - Proměnné části, právě proto, že jsou proměnné potřebují k interpretaci určité dovednosti a průběžný nácvik. To je možné většinou jen se schólou či sborem.
 - Nácvik částí, které náleží lidu (nového ordinária) je věc dlouhodobá a pracná. V přechodném období vypomůže sbor (*Přesto některé zpěvy lidu budou moci být svěřeny také pěveckému sboru, zvláště tenkrát, když věřící ještě nejsou dostatečně poučeni nebo když se použije hudebních skladeb pro více hlasů. MS*).
 - V některých místech, ve kterých se stabilní společenství věřících vůbec nevytváří (poutní místa, katedrála VVV) se věřící (často poutníci či turisté jiné národnosti) k jim dosud neznámému zpěvu z pochopitelných důvodů nepřidávají, byť je určen pro lid. V těchto případech sbor či schóla nemůže dobře plnit svou liturgickou funkci předstíráním, že lid zpívá lidovou píseň, ale zpěvem repertoáru jemu (jí) vlastním.
- **liturgické**
 - Rozličné rozdělení mezi sbor a lid je vhodný prostředek pro rozlišení "stupně slavnostnosti" liturgické příležitosti (*Aby však činná účast věřících byla ochotnější a plodnější, je vhodné, aby se formy obřadů i stupeň samotné účasti, pokud možno, přiměřeně měnily podle slavnostnosti dní a podle shromáždění. MS*).
- **využití charismat**

Charismata jsou milosti Ducha svatého dané jednotlivcům, které jsou však určeny jejich prostřednictvím pro užitek církve jako celku. Charismata musí být vděčně přijímána nejen těmi, kdo je dostávají, ale také celou církví. Z přijetí těchto charismat, i nejprostších, vyplývá pro každého věřícího právo a povinnost užívat je v církvi a ve světě pro dobro lidí a pro budování církve. Má se tak jistě dít ve svobodě Ducha svatého, který "vane, kde chce", ale i ve společenství s bratřími v Kristu, především s jejich pastýři. -- apoštolský list Christifideles Laici.

Mezi tato charismata bezesporu patří i nadání a odhodlání k tvorbě i interpretaci liturgické hudby. Občasná delegace aktivní účasti na sbor – schólu je zajisté uposlechnutím takové výzvy.

 - Využití aktuálních charismat interpretů -- zpěváků a organisátorů liturgické hudby -- našich současníků (*Kdykoli je možnost výběru osob k~zpívanému liturgickému úkonu, je prospěšnější, když se dá přednost těm, o kterých se ví, že ve zpěvu víc vynikají. MS*) (*Také přísluhující, lektoři, komentátoři a členové chrámového sboru vykonávají skutečnou liturgickou službu. Proto ať plní svůj úkol s upřímnou zbožností a podle řádu, jak se sluší na tak vznešenou službu a jak to od nich právem požaduje Boží lid. SSC 29*)
 - Využití charismat našich předků konzervovaných v pokladu liturgické hudby shromážděvaném po celou historii církve (*Církevní hudební tradice představuje nedocenitelný poklad, který vyniká nad ostatní umělecké projevy především tím, že je to bohoslužebný zpěv, vázaný na slova liturgie, a tak tvoří nezbytnou nebo integrující část slavné liturgie. SSC 112*)
- **evangelizační**
 - Nedelegovaná vnější účast velmi omezuje formy a způsoby liturgické hudby na ty, které jsou všem přístupné, všemi provozovatelné. Takových způsobů je velmi málo a jejich výhradní užívání činí liturgickou slavnost "jednu jako druhou" a ne příliš zajímavou, zejména pro ty lidi, kteří náhodou "přijdou z ulice", nebo omylem naladí katolickou mši v neděli v rozhlase (*Určitá pokoncilní liturgie se stala vlivem svého zalíbení ve všednosti a*

prostřednosti natolik matnou a nudnou, až to vyvolává mrazení J. Ratzinger: O víře dnes). Uvážené delegování vnější účasti na sbor pomáhá i proti tomuto nebezpečí.

- Kolem každého sboru vzniká navíc skupina spolupracovníků, rodinných příslušníků a známých, kteří přijdou do kostela "jen zahrát, poslechnout", a mohou tak být účinně osloveni. Z vlastní praxe mohu potvrdit, že občas úspěšně.
- **pastorační**
Je-li vhodné, aby mezi věřícími bylo posilováno vědomí, že slavení mše svaté je záležitostí společenství a ne "všech přítomných", je vhodné občas vyzvat věřící, aby část vnější účasti aktivně delegovali. Takové vybídnutí by však patrně nemělo mít formu: "Dnes při mši zazní...“ nebo „Tentokrát nám přišli zazpívat...“.

Nicméně všechny takovéto žádoucí a potřebné náročnější a umělečtější formy liturgické hudby by měli být nadstavbou, vyšperkovaním obecně dobrého stavu liturgického hudebního projevu celého lidu, jakousi třešničkou na dortu, neboť:

Nic nemůže být při posvátných obřadech slavnostnější nebo krásnější, než když celá obec vyjadřuje svou víru a zbožnost zpěvem. Proto ať se pilně podporuje činná účast všeho lidu, která by se projevovala zpěvem, a to tímto způsobem:

- a) *Především ať lid porozumí aklamacím a odpovědím na pozdravy kněží a přísluhujících i na prosby v litaniích. Kromě toho také antifonám a žalmům, a právě tak vloženým veršům či opakovaným odpovědím, i hymnům a chvalozpěvům.*
- b) *Uzpůsobenou katechezí a cvičením ať je lid veden postupně k čím dál větší, ano k plné účasti na tom, co mu přináleží. MS*

ad h) Základem liturgického zpěvu je text. Na duchovně bezcenný text nemůže vzniknout hodnotná skladba. Je však možné, že hudební stránka díla a tím i dílo samo přežije omezenou časovou platnost použitého textu. Naopak však plytké hudební zpracování může původní text naprosto znehodnotit.

Texty určené pro liturgický zpěv ať jsou v souladu s katolickou naukou a ať jsou vybrány především z písma svatého a z liturgických textů. (SSC 121). Doslovné respektování tohoto oprávněného požadavku druhého vatikána, který je kladen na veškerou liturgickou hudbu, by nás však uvedlo do hluboké repertoárové nouze v oblasti lidového zpěvu.

Kromě řídkých výjimek bylo totiž vždy a zejména pak po tridentském koncilu v katolické církvi dbáno na to, aby lidový zpěv v národním jazyce nebyl nikdy zpěvem liturgickým, ale zpěvem liturgii pouze doprovázejícím. Platil proto přísný zákaz toho, aby texty lidového zpěvu byly překladem nebo méně volnou parafrází liturgického či biblického textu. Druhý vatikánský koncil však povýšil liturgickou hudbu na integrální součást bohoslužby a tím radikálně zpřísnil požadavky na její texty. To, co se dříve nesmělo se nyní musí, co se dříve muselo, to nesplňuje dnešní kritéria.

Z pochopitelných praktických důvodů nebylo možné ani vhodné odstranit po II. vatikánském koncilu bez okamžité náhrady drtivou většinu repertoáru lidového zpěvu a mnoho písní jak v Jednotném kancionálu, tak později v Mešních zpěvech dostalo schválení územní autority dle MS 32 a 55.

Toto zajisté potřebné řešení by však nemělo vést k iluzi, že v této oblasti liturgické obnovy je vše vyřešeno a v optimálním souladu s požadavky reformy, ani k úplnému zavržení jiných žánrů liturgické hudby, při jejichž aplikaci je nutno sáhnout k určitému kompromisu v jiném, jinak oprávněně kladeném požadavku.
